Seznam autorů V

Seznam použitých zkratek XIX

Předmluva XXIII

Jazyková poznámka XXV

A.1. Historie a perspektivy infekčního lékařství *(Jiří Beneš)* 3

A.2. Základní souvislosti a pojmy 7
A.2.1. Vztah mikroorganismu a makroorganismu *(Václav Dostál)* 7
A.2.2. Základní pojmy v infekčním lékařství 7
A.2.3. Vybrané pojmy z epidemiologie *(Jiří Beneš)* 10
A.2.4. Vybrané pojmy ze zdravotnické statistiky, provádění klinických studií 11

A.3. Mikrobiologické vyšetřovací metody *(Jiří Beneš)* 14
A.3.1. Mikroskopie 15
A.3.2. Kultivace 15
A.3.3. Průkaz mikrobiálních antigenů 16
A.3.4. Průkaz mikrobiálních genů 16
A.3.5. Ostatní metody přímé diagnostiky 17
A.3.6. Průkaz specifických protilátek 17
A.3.7. Průkaz specifické buněčné imunity 19

A.4. Základy infekční imunologie *(Michal Holub)* 20
A.4.1. Průnik mikrobů do organismu, zánětlivá reakce 20
A.4.2. Horečka a její význam 21
A.4.3. Nespecifická obrana proti infekci 21
A.4.4. Buňky přirozené imunity 22
A.4.5. Humorální faktory přirozené imunity 24
A.4.6. Antigenní prezentace 25
A.4.7. Specifické imunitní reakce 27
A.4.8. Antiinfekční imunita 31
A.4.9. Patofyziologie sepse 33

B.1. Antivirotika *(Hanuš Rozsypal)* 41
B.1.1. Antivirotika proti herpetickým virům 41
B.1.2. Antivirotika k léčbě chřipky 43
B.1.3. Antivirotika k léčbě hepatitidy B a C 43
B.1.4. Antivirotika k léčbě infekce HIV 44

B.2. Antibiotika *(Václav Dostál)* **45**
B.2.1. Beta-laktamová antibiotika 45
B.2.1.1. Peniciliny 45
B.2.1.2. Cefalosporiny 48
B.2.1.3. Karbapenemy 51
B.2.1.4. Monobaktamy 51
B.2.1.5. Inhibitory β-laktamáz 52
B.2.2. Glykopeptidová antibiotika 52
B.2.3. Aminoglykosidy 53
B.2.4. Peptidová antibiotika 54
B.2.5. Fluorochinolony 55
B.2.6. Rifamyciny 56
B.2.7. Oxazolidinony 57
B.2.8. Makrolidy, azalidy, ketolidy 57
B.2.9. Streptograminy 59
B.2.10. Linkosamidy 60
B.2.11. Tetracykliny a glycylcykliny 61
B.2.12. Amfenikoly 62
B.2.13. Nitroimidazoly 62
B.2.14. Nitrofurany 63
B.2.15. Co-trimoxazol a trimethoprim 63

B.3. Antimykotika *(Hanuš Rozsypal)* **65**
B.3.1. Polyeny 65
B.3.2. Antimetabolity 66
B.3.3. Azoly 66
B.3.4. Echinokandiny 68
B.3.5. Allylaminy 68
B.3.6. Ostatní antimykotika 68

B.4. Zásady používání antibiotik *(Jiří Beneš)* **69**
B.4.1. Rezistence na antibiotika 69
B.4.2. Použití antibiotik v terapii 71
B.4.3. Použití antibiotik v profylaxi 72

B.5. Pasivní imunizace *(Petr Kümpel)* **73**
B.5.1. Heterologní imunoglobuliny 73
B.5.2. Homologní imunoglobuliny 75
B.5.3. Monoklonální protilátky 75

B.6. Aktivní imunizace *(Jiří Beran)* **76**
B.6.1. Rozdělení vakcín podle způsobu zpracování agens, typy vakcín 77
B.6.2. Rozdělení vakcín podle imunitní odpovědi 78
B.6.3. Rozdělení vakcín podle množství a charakteru použitých antigenů, druhy vakcín 79
B.6.4. Očkovací schémata a imunogenita vakcín 80
B.6.5. Principy správné imunizace a správná očkovací technika 82
B.6.6. Reakce po očkování 83
B.6.7. Vakcinační strategie 83

B.7. Vakcíny používané k imunomodulaci *(Dalibor Sedláček)* **85**
B.7.1. Komerční imunomodulačně působící vakcíny 85
B.7.2. Autovakcíny 86

B.8. Interferony *(Pavel Chalupa)* **87**

B.9. Probiotika a prebiotika *(Dalibor Sedláček)* **89**

B.10. Použití kortikosteroidů u infekčních nemocí *(Dalibor Sedláček)* 90

B.11. Hyperbarická oxygenoterapie *(Václav Dostál)* 92

B.12. Fágoterapie *(Ladislav Machala)* 93

C.1. Virové infekce *(Jiří Beneš)* 97

C.1.A. Infekce vyvolané RNA viry 101
C.1.1. Solitérní RNA-virové infekce 101
C.1.1.1. Spalničky (morbilli) *(Drahomíra Bartošová)* 101
C.1.1.2. Zarděnky (rubeola) 102
C.1.1.3. Příušnice (epidemická parotitida) *(Lenka Krbková)* 103
C.1.2. Infekce vyvolané lidskými respiračními viry 105
C.1.2.1. Chřipka *(Jiří Beran)* 105
C.1.2.2. Infekce vyvolané rhinoviry *(Lenka Krbková)* 110
C.1.2.3. Infekce vyvolané koronaviry 110
C.1.2.4. Infekce vyvolané viry parainfluenzy 111
C.1.2.5. Infekce vyvolané respiračním syncyciálním virem 111
C.1.2.6. Infekce vyvolané lidským metapneumovirem 112
C.1.3. Infekce vyvolané zvířecími respiračními viry 112
C.1.3.1. SARS – severe acute respiratory syndrome *(Lenka Krbková)* 113
C.1.3.2. Lymfocytární choriomeningitida (Armstrongova nemoc) 113
C.1.3.3. Newcastelská choroba 114
C.1.3.4. Infekce vyvolané viry Hendra a Nipah *(Jiří Beneš)* 114
C.1.3.5. Vezikulární stomatitida *(Drahomíra Bartošová)* 114
C.1.4. Virové infekce trávicího ústrojí 114
C.1.4.1. Rotavirové infekce *(Jana Táborská)* 114
C.1.4.2. Infekce vyvolané kaliciviry (noroviry, sapoviry) 116
C.1.4.3. Infekce dalšími RNA viry postihujícími střevní trakt 117
C.1.5. Infekce vyvolané polytropními viry (enteroviry, ortoreoviry) 117
C.1.5.1. Infekce vyvolané viry Coxsackie *(Lenka Krbková)* 117
C.1.5.2. Infekce vyvolané ECHO viry 119
C.1.5.3. Poliomyelitida (dětská obrna, poliomyelitis anterior acuta) *(Petr Kümpel)* 120
C.1.5.4. Infekce vyvolané tzv. nezařazenými enteroviry 122
C.1.5.5. Infekce vyvolané ortoreoviry *(Jiří Beneš)* 122
C.1.6. Infekce vyvolané arboviry 122
C.1.6.1. Klíšťová meningoencefalitida *(Petr Kümpel)* 125
C.1.6.2. Horečka dengue *(Drahomíra Bartošová)* 127
C.1.6.3. Horečka papatači 128
C.1.6.4. Valtická horečka *(Jiří Beneš)* 128
C.1.6.5. Západonilská horečka *(Ladislav Machala)* 128
C.1.6.6. Chickungunya *(František Stejskal)* 129
C.1.6.7. Japonská encefalitida B *(Petr Kümpel)* 129
C.1.6.8. Krymsko-konžská hemoragická horečka *(Jiří Beran)* 130
C.1.6.9. Žlutá zimnice 130
C.1.7. Virové hemoragické horečky 131
C.1.7.1. Hemoragická horečka s renálním syndromem 132
C.1.7.2. Hantavirový plicní syndrom 133
C.1.7.3. Horečka Lassa 133
C.1.7.4. Horečka Ebola 134
C.1.7.5. Marburgská horečka 135

C.1.7.6. Jihoamerické hemoragické horečky ... 136
C.1.8. Hepatitidy vyvolané RNA viry ... 136
C.1.8.1. Virová hepatitida A *(Petr Husa)* ... 138
C.1.8.2. Virová hepatitida C ... 140
C.1.8.3. Virová hepatitida D ... 143
C.1.8.4. Virová hepatitida E ... 145
C.1.8.5. Virová hepatitida G ... 147
C.1.9. Infekce vyvolané retroviry ... 147
C.1.9.1. Infekce vyvolané lidským virem imunitní nedostatečnosti (HIV) *(Marie Staňková)* ... 148
C.1.9.2. Infekce vyvolané lidským T-lymfotropním virem 1 ... 161
C.1.9.3. Infekce vyvolané dalšími retroviry ... 161
C.1.10. Infekce vyvolané lyssaviry ... 161
C.1.10.1. Vzteklina *(Petr Kümpel)* ... 161

C.1.B. Infekce vyvolané DNA viry ... 165
C.1.11. Infekce vyvolané cirkoviry *(Jiří Beneš)* ... 166
C.1.12. Infekce vyvolané parvoviry ... 166
C.1.12.1. Pátá nemoc (erythema infectiosum, megalerythema infectiosum) *(Drahomíra Bartošová)* ... 166
C.1.13. Infekce vyvolané polyomaviry *(Jiří Beneš)* ... 167
C.1.14. Infekce vyvolané papillomaviry *(Drahomíra Bartošová)* ... 167
C.1.15. Infekce vyvolané adenoviry ... 168
C.1.15.1. Adenovirové infekce *(Lenka Krbková)* ... 168
C.1.16. Infekce vyvolané hepadnaviry ... 169
C.1.16.1. Virová hepatitida B *(Stanislav Plíšek)* ... 171
C.1.17. Infekce vyvolané herpetickými viry ... 177
C.1.17.1. Onemocnění vyvolaná viry herpes simplex *(Drahomíra Bartošová)* ... 177
C.1.17.2. Varicela (plané neštovice) a herpes zoster (pásový opar) ... 180
C.1.17.3. Infekční mononukleóza a další nemoci vyvolané virem Epsteina a Barrové *(Marie Staňková)* ... 183
C.1.17.4. Infekce vyvolané cytomegalovirem ... 184
C.1.17.5. Infekce vyvolané lidským herpetickým virem 6 (šestá nemoc, exanthema subitum, roseola infantum) *(Drahomíra Bartošová)* ... 187
C.1.17.6. Onemocnění vyvolané lidským herpetickým virem 7 ... 187
C.1.17.7. Onemocnění vyvolané lidským herpetickým virem 8 *(Jiří Beneš)* ... 187
C.1.18. Infekce vyvolané poxviry ... 188
C.1.18.1. Variola (pravé neštovice, černé neštovice, variola vera) *(Drahomíra Bartošová)* ... 188
C.1.18.2. Onemocnění vyvolané virem vakcinie ... 190
C.1.18.3. Zvířecí neštovice přenosné na člověka ... 190
C.1.18.4. Onemocnění vyvolané parapoxviry ... 190
C.1.18.5. Onemocnění vyvolaná yatapoxviry ... 190
C.1.18.6. Molluscum contagiosum ... 191

C.2. Bakteriální infekce *(Jiří Beneš)* ... **192**

C.2.A. Infekce vyvolané aerobně rostoucími grampozitivními bakteriemi ... 196
C.2.1. Infekce vyvolané aerobně rostoucími grampozitivními koky ... 197
C.2.1.1. Stafylokokové infekce *(Jiřina Hobstová)* ... 197
C.2.1.2. Pneumokokové infekce *(Jan Galský)* ... 201
C.2.1.3. Streptokokové infekce ... 203
C.2.1.4. Infekce vyvolané mikroby příbuznými viridujícím streptokokům ... 209
C.2.1.5. Enterokokové infekce ... 210
C.2.2. Infekce vyvolané aerobně rostoucími grampozitivními tyčinkami ... 210

C.2.2.1. Listeriové infekce *(Zdeněk Černý)* ... 211
C.2.2.2. Erysipeloid ... 212
C.2.2.3. Antrax ... 213
C.2.2.4. Záškrt a jiné infekce vyvolané *Corynebacterium diphtheriae* ... 214
C.2.2.5. Infekce vyvolané ostatními grampozitivními tyčinkami ... 217

C.2.B. Infekce vyvolané aerobně rostoucími gramnegativními bakteriemi ... 217
C.2.3. Infekce vyvolané gramnegativními koky ... 218
C.2.3.1. Meningokokové infekce *(Luděk Rožnovský)* ... 219
C.2.3.2. Gonokokové infekce ... 223
C.2.3.3. Infekce vyvolané *Moraxella catarrhalis* ... 224
C.2.4. Infekce vyvolané růstově náročnými kokobacily ... 225
C.2.4.1. Hemofilové infekce *(Lenka Krbková)* ... 225
C.2.4.2. Infekce vyvolané bakteriemi skupiny HACEK *(Jiří Beneš)* ... 227
C.2.4.3. Infekce vyvolané *Pasteurella multocida (Zdeněk Černý)* ... 227
C.2.4.4. Infekce vyvolané *Streptobacillus moniliformis (Jiří Beneš)* ... 228
C.2.5. Infekce vyvolané bakteriemirodu *Bordetella* ... 228
C.2.5.1. Pertusse a parapertusse *(Lenka Krbková)* ... 228
C.2.6. Infekce vyvolané enterobakteriemi ... 231
C.2.6.1. Infekce vyvolané *E. coli (Jana Táborská)* ... 231
C.2.6.2. Shigelové infekce ... 234
C.2.6.3. Salmonelové infekce ... 235
C.2.6.4. Infekce vyvolané yersiniemi ... 238
C.2.6.5. Infekce vyvolané klebsielami *(Jiří Beneš)* ... 240
C.2.6.6. Infekce vyvolané rody *Proteus-Morganella-Providencia (Lenka Krbková)* ... 241
C.2.6.7. Infekce vyvolané ostatními enterobakteriemi ... 241
C.2.7. Infekce vyvolané rody *Campylobacter* a *Helicobacter* ... 242
C.2.7.1. Kampylobakterové infekce *(Jana Táborská)* ... 242
C.2.7.2. Infekce vyvolané *Helicobacter pylori (Petr Husa)* ... 244
C.2.8. Infekce vyvolané bakteriemi rodů *Vibrio* a *Aeromonas* ... 246
C.2.8.1. Cholera *(Petr Husa)* ... 247
C.2.8.2. Infekce vyvolané jinými vibrii ... 248
C.2.8.3. Infekce vyvolané aeromonádami *(Jiří Beneš)* ... 249
C.2.9. Infekce vyvolané nefermentujícími bakteriemi ... 249
C.2.9.1. Pseudomonádové infekce *(Lenka Krbková)* ... 250
C.2.9.2. Infekce vyvolané dalšími nefermentujícími bakteriemi ... 252
C.2.10. Infekce vyvolané intracelulárně parazitujícími gramnegativními tyčinkami ... 253
C.2.10.1. Břišní tyfus a paratyfy *(Zdeněk Černý)* ... 254
C.2.10.2. Tularémie ... 256
C.2.10.3. Legionelové infekce ... 259
C.2.10.4. Mor ... 260
C.2.10.5. Vozhřivka ... 261
C.2.10.6. Melioidóza ... 262
C.2.10.7. Brucelóza ... 262

C.2.C. Nemoci vyvolané anaerobními bakteriemi a jejich toxiny ... 264
C.2.11. Infekce vyvolané anaerobními bakteriemi ... 264
C.2.11.1. Představitelé anaerobních bakterií *(Jiří Beneš)* ... 266
C.2.11.2. Aktinomykóza ... 267
C.2.11.3. Infekce vyvolané tzv. histotoxickými klostridii ... 269
C.2.11.4. Kolitida vyvolaná *Clostridium difficile* ... 271
C.2.12. Intoxikace klostridiovými toxiny ... 273
C.2.12.1. Botulismus *(Ladislav Machala)* ... 273
C.2.12.2. Tetanus *(Stanislav Plíšek)* ... 275

C.2.D. Infekce vyvolané ostatními bakteriemi **276**
C.2.13. Mykobakteriální infekce a nokardióza 276
C.2.13.1. Tuberkulóza *(Alena Holčíková)* 277
C.2.13.2. Mykobakteriózy 284
C.2.13.3. Lepra 285
C.2.13.4. Nokardióza 286
C.2.13.5. Whippleova choroba *(Ladislav Machala)* 286
C.2.14. Spirochetové infekce 287
C.2.14.1. Leptospirózy *(Karel Honegr)* 287
C.2.14.2. Lymeská borrelióza 289
C.2.14.3. Návratné tyfy 292
C.2.14.4. Syfilis (příjice, lues) 292
C.2.14.5. Nevenerické treponematózy 295
C.2.14.6. Sodoku 296
C.2.15. Rickettsiózy a infekce vyvolané podobnými organismy 296
C.2.15.1. Infekce vyvolané rodem *Rickettsia* a *Orientia (Hanuš Rozsypal)* 296
C.2.15.2. Infekce vyvolané rody *Ehrlichia, Anaplasma* a *Neorickettsia* 300
C.2.15.3. Infekce vyvolané bartonelami *(Zdeněk Černý)* 301
C.2.15.4. Q-horečka 303
C.2.16. Chlamydiové infekce *(Ladislav Machala)* 303
C.2.17. Mykoplasmové infekce *(Ladislav Machala)* 306

C.3. Mykotické infekce *(Hanuš Rozsypal)* **310**
C.3.1. Ubikvitní potenciálně invazivní mykotické infekce 312
C.3.1.1. Kandidové infekce 312
C.3.1.2. Kryptokokóza 315
C.3.1.3. Aspergilóza 316
C.3.1.4. Zygomykóza, mukormykóza 316
C.3.1.5. Jiné potenciálně invazivní mykózy 317
C.3.2. Endemické mykózy 317
C.3.2.1. Histoplasmóza 317
C.3.2.2. Kokcidioidomykóza 317
C.3.2.3. Blastomykóza 317
C.3.2.4. Parakokcidioidomykóza 317
C.3.2.5. Jiné mykózy nevyskytující se ve střední Evropě 317
C.3.3. Dermatofytózy 318
C.3.4. Nezařazené mykózy 318
C.3.4.1. Pneumocystóza 318

C.4. Parazitární infekce **320**
C.4.1. Infekce vyvolané prvoky *(František Stejskal)* 323
C.4.1.1. Améboza *(Jiří Vaništa)* 325
C.4.1.2. Dientamébóza 329
C.4.1.3. Giardióza (lambliózа) 329
C.4.1.4. Balantidióza 330
C.4.1.5. Blastocystóza 330
C.4.1.6. Trichomonóza *(František Stejskal)* 330
C.4.1.7. Kryptosporidióza 331
C.4.1.8. Isosporóza 332
C.4.1.9. Cyklosporóza 332
C.4.1.10. Toxoplasmóza 332
C.4.1.11. Malárie *(Jiří Vaništa)* 335
C.4.1.12. Babesióza *(František Stejskal)* 341
C.4.1.13. Leishmaniózy *(Jiří Vaništa)* 341
C.4.1.14. Trypanosomózy *(František Stejskal)* 345

C.4.1.15. Neglerióza ... 347
C.4.1.16. Infekce vyvolané dalšími volně žijícími amébami – *Acanthamoeba* sp., *Balamuthia mandrillaris* aj. (subakutní granulomatózní encefalitida) ... 347
C.4.2. Infekce vyvolané červy (helmintózy) *(František Stejskal)* ... 348
C.4.2.A. Infekce vyvolané oblými červy (nematodózy) *(František Stejskal)* ... 348
C.4.2.1. Enterobióza (oxyurióza) *(Jiří Vaništa)* ... 349
C.4.2.2. Trichurióza (trichocefalóza) ... 350
C.4.2.3. Askarióza ... 350
C.4.2.4. Ankylostomóza a nekatoróza ... 351
C.4.2.5. Strongyloidóza ... 352
C.4.2.6. Trichinelóza (trichinóza) ... 352
C.4.2.7. Larvální toxokaróza (syndrom larva migrans visceralis) *(František Stejskal)* ... 353
C.4.2.8. Syndrom larva migrans vyvolaný jinými nematody ... 354
C.4.2.9. Filariózy ... 355
C.4.2.10. Drakunkulóza ... 356
C.4.2.B. Infekce vyvolané tasemnicemi (cestodózy) *(František Stejskal)* ... 356
C.4.2.11. Infekce vyvolané tasemnicí *Taeniarhynchus saginatus (Jiří Vaništa)* ... 357
C.4.2.12. Infekce vyvolané tasemnicí *Taenia solium* ... 357
C.4.2.13. Difylobotrióza ... 358
C.4.2.14. Hymenolepióza ... 358
C.4.2.15. Echinokokóza (hydatidóza) cystická ... 359
C.4.2.16. Echinokokóza (hydatidóza) multilokulární, alveokokóza ... 360
C.4.2.C. Infekce vyvolané motolicemi (trematodózy) *(František Stejskal)* ... 361
C.4.2.17. Cerkáriová dermatitida (vyrážka z koupání) *(Jiří Vaništa)* ... 362
C.4.2.18. Schistosomóza (bilharzióza) ... 362
C.4.2.19. Opistorchióza a klonorchióza ... 364
C.4.2.20. Fasciolóza ... 364
C.4.2.21. Paragonimóza ... 365
C.4.2.22. Fasciolopsióza ... 365
C.4.3. Infekce vyvolané členovci ... 365
C.4.3.1. Svrab *(Ladislav Machala)* ... 365
C.4.3.2. Demodikóza ... 366
C.4.3.3. Myiáza ... 366
C.4.3.4. Pedikulóza ... 368
C.4.3.5. Phthirióza ... 369
C.4.3.6. Pulikóza ... 369
C.4.3.7. Tungóza ... 369
C.4.3.8. Cimikóza ... 369
C.4.3.9. Napadení klíšťaty *(Jiří Beneš)* ... 369

C.5. Prionové choroby ... 372
Creutzfeldtova-Jakobova nemoc *(Pavel Chalupa)* ... 374
Nová varianta Creutzfeldtovy-Jakobovy nemoci ... 375
Kuru ... 376
Gerstmannův-Strausslerův-Scheinkerův syndrom ... 376
Fatální familiární insomnie ... 376

D. NÁSLEDKY ÚRAZŮ A POŠKOZENÍ TĚLA A ORGÁNŮ

D.1. Horečnatý stav *(Václav Dostál)* ... 381
D.1.1. Vyšetření charakterizující zánětlivou reakci ... 382
D.1.1.1. Hematologické změny ... 382
D.1.1.2. Změny krevních bílkovin ... 383

D.1.1.3. Průběh hladin zánětlivých ukazatelů během nemoci ... 384
D.1.2. Přístup k pacientovi s horečkou ... 385
D.1.3. Sepse a septický šok ... 388
D.1.4. Horečka neznámého původu ... 394

D.2. Exantémové nemoci *(Drahomíra Bartošová, Jiří Beneš)* ... **399**
D.2.1. Rozdělení exantémů, základní klinické jednotky ... 399
D.2.1.1. Makulózní a makulopapulózní exantémy ... 399
D.2.1.2. Vezikulózní exantémy a enantémy ... 402
D.2.1.3. Hemoragické exantémy ... 403
D.2.1.4. Papulózní, nodulární a ulcerózní exantém ... 404
D.2.2. Přístup k pacientovi s horečkou a exantémem ... 404

D.3. Infekce dýchacích cest *(Jiří Beneš)* ... **406**
D.3.1. Rozdělení, základní klinické jednotky *(Ladislav Machala, Vilma Marešová)* ... 407
D.3.1.1. Rhinitida ... 407
D.3.1.2. Tonzilitida a faryngitida ... 408
D.3.1.3. Sinusitida ... 411
D.3.1.4. Mesotitida ... 413
D.3.1.5. Epiglotitida ... 414
D.3.1.6. Laryngitida a tracheitida ... 415
D.3.1.7. Bronchitida ... 416
D.3.1.8. Bronchiolitida ... 417
D.3.2. Přístup k pacientovi s infekcí dýchacích cest *(Jiří Beneš)* ... 418

D.4. Infekce plic *(Dalibor Sedláček)* ... **420**
D.4.1. Zobrazovací a laboratorní vyšetření ... 421
D.4.2. Komunitní pneumonie ... 424
D.4.2.1. Pneumonie způsobené pyogenními bakteriemi ... 424
D.4.2.2. Pneumonie způsobené mykoplasmaty a chlamydiemi ... 425
D.4.2.3. Pneumonie způsobené viry ... 425
D.4.2.4. Pneumonie způsobené legionelami ... 426
D.4.2.5. Pneumonie způsobené *Mycobacterium tuberculosis* ... 426
D.4.2.6. Pneumonie způsobené *Pneumocystis jiroveci* ... 426
D.4.2.7. Pneumonie způsobené jinými patogeny ... 427
D.4.3. Nozokomiální pneumonie ... 427
D.4.4. Aspirační pneumonie ... 427
D.4.5. Plicní absces ... 428
D.4.6. Atelektáza při obstrukci bronchu ... 428
D.4.7. Pleuritida a empyém hrudníku ... 428
D.4.8. Přístup k pacientovi s pneumonií ... 429

D.5. Infekce srdce a cév *(Jiří Beneš)* ... **431**
D.5.1. Infekční endokarditida ... 431
D.5.1.1. Infekční endokarditida postihující intravenózní toxikomany ... 438
D.5.1.2. Endokarditida chlopenní náhrady ... 440
D.5.1.3. Infekce implantovaného kardiostimulátoru/defibrilátoru ... 440
D.5.2. Přístup k pacientovi s infekční endokarditidou ... 441
D.5.3. Myokarditida infekční etiologie ... 441
D.5.4. Perikarditida infekční etiologie ... 443
D.5.5. Ložiskové infekce velkých cév ... 444

D.6. Infekce lymfatického systému *(Pavel Chalupa, Jiří Beneš)* ... **445**
D.6.1. Uzlinový syndrom ... 445
D.6.2. Přístup k pacientovi s uzlinovým syndromem ... 449

D.6.3. Lymfangoitida ... 451
D.6.4. Zvětšení sleziny infekčního původu ... 451
D.6.5. Patogeneze a následky lymfotropních virových infekcí ... 452
D.6.6. Infekce monocytů a makrofágů ... 453

D.7. Infekce jater, žlučových cest a pankreatu *(Pavel Chalupa)* ... **454**
D.7.1. Virové hepatitidy ... 454
D.7.2. Další difuzní jaterní leze infekční etiologie ... 458
D.7.3. Ložiskové infekce jater ... 459
D.7.3.1. Jaterní absces ... 459
D.7.3.2. Granulomatózní hepatitida ... 460
D.7.3.3. Cysty jater infekční etiologie ... 460
D.7.4. Přístup k pacientovi s jaterní lézí ... 461
D.7.5. Infekce žlučníku a žlučových cest *(Petr Husa)* ... 462
D.7.6. Infekce pankreatu ... 464

D.8. Infekce střevního traktu *(Jana Táborská)* ... **465**
D.8.1. Infekční průjmová onemocnění ... 465
D.8.2. Přístup k pacientovi s akutním průjmovým onemocněním ... 473
D.8.3. Infekce spojené s vycestováním bakterií z trávicího ústrojí *(Petr Husa)* ... 477
D.8.3.1. Peritonitida ... 477
D.8.3.2. Intraperitoneální abscesy ... 478
D.8.4. Infekce trávicího ústrojí projevující se dyspepsií ... 478

D.9. Urogenitální infekce *(Pavel Chalupa)* ... **480**
D.9.1. Infekce močových cest ... 480
D.9.1.1. Asymptomatická bakteriurie ... 482
D.9.1.2. Akutní cystitida ... 482
D.9.1.3. Recidivující a chronická cystitida ... 482
D.9.1.4. Akutní pyelonefritida ... 483
D.9.1.5. Absces ledvin, perinefritický absces ... 484
D.9.1.6. Chronická pyelonefritida ... 484
D.9.1.7. Akutní infekce ledvin méně obvyklé etiologie ... 484
D.9.1.8. Nozokomiální infekce močových cest ... 485
D.9.2. Přístup k pacientovi s uroinfekcí ... 485
D.9.3. Genitouretrální infekce u muže ... 486
D.9.3.1. Uretritida ... 486
D.9.3.2. Prostatitida ... 486
D.9.3.3. Orchitida a epididymitida ... 487
D.9.4. Infekce reprodukčních orgánů ženy ... 487
D.9.4.1. Vulvovaginitida ... 487
D.9.4.2. Cervicitida ... 489
D.9.4.3. Infekce dělohy ... 489
D.9.4.4. Hluboký pánevní zánět ... 489

D.10. Infekce kůže a měkkých tkání *(Jiří Beneš)* ... **491**
D.10.1. Infekce kůže a podkoží ... 492
D.10.1.1. Pyodermie ... 492
D.10.1.2. Plošné infekce kůže ... 493
D.10.1.3. Infekce kůže tvořící buly ... 494
D.10.1.4. Kožní vřed infekčního původu ... 494
D.10.2. Infekce hlouběji uložených tkání ... 496
D.10.2.1. Klostridiové infekce: myonekróza a celulitida ... 496
D.10.2.2. Streptokoková gangréna ... 497
D.10.2.3. Nekrotizující fasciitida vyvolaná smíšenou flórou ... 497

D.10.3. Vybrané nemoci a syndromy ... 497
D.10.4. Přístup k infekcím měkkých tkání ... 499

D.11. Infekce kostí a kloubů *(Václav Chmelík)* ... **501**
D.11.1. Akutní a chronická osteomyelitida ... 501
D.11.2. Přístup k pacientovi s osteomyelitidou ... 504
D.11.3. Infekce kloubů ... 505
D.11.3.1. Hnisavá artritida ... 505
D.11.3.2. Infekce kloubních náhrad ... 506
D.11.3.3. Aseptická artritida ... 507

D.12. Infekce nervového systému *(D. Pícha, K. Honegr, T. Habanec, J. Beneš)* ... **509**
D.12.1. Patogeneze, diagnostika a komplikace neuroinfekcí ... 509
D.12.1.1. Ochrana mozku před infekcí ... 510
D.12.1.2. Lumbální punkce, interpretace likvorových nálezů ... 511
D.12.1.3. Toxoinfekční encefalopatie ... 513
D.12.1.4. Edém mozku, syndrom nitrolební hypertenze ... 514
D.12.2. Hnisavé záněty centrálního nervového systému ... 514
D.12.2.1. Hnisavá meningitida ... 514
D.12.2.2. Charakteristiky hnisavých meningitid v závislosti na etiologii ... 518
D.12.2.3. Hnisavá meningitida novorozenců a kojenců ... 521
D.12.2.4. Shuntová meningitida ... 521
D.12.2.5. Absces mozku ... 522
D.12.2.6. Další hnisavé infekce patřící k nervovému systému ... 523
D.12.3. Nehnisavé záněty centrálního nervového systému ... 524
D.12.3.1. Aseptická meningitida, encefalitida, myelitida ... 524
D.12.3.2. Charakteristiky aseptických meningoencefalitid podle původců ... 526
D.12.3.3. Postinfekční encefalomyelitida ... 530
D.12.4. Přístup k pacientovi s horečkou a meningeálním drážděním ... 530
D.12.5. Poruchy periferního nervového systému při infekčních chorobách ... 533

INFEKČNÍ NEMOCI U VYBRANÝCH SKUPIN OSOB

E.1. Infekce v graviditě a vertikálně přenesené infekce *(Luděk Rožnovský)* ... **537**
E.1.1. Infekce matky ... 537
E.1.2. Intrauterinní infekce plodu ... 538
E.1.3. Perinatální infekce ... 540
E.1.4. Postnatální infekce ... 541
E.1.5. Nejvýznamnější původci vrozených a perinatálních infekcí ... 542
E.1.5.1. Virus rubeoly ... 542
E.1.5.2. Cytomegalovirus ... 542
E.1.5.3. Virus herpes simplex ... 543
E.1.5.4. Virus varicely a zosteru ... 544
E.1.5.5. Parvovirus B19 ... 545
E.1.5.6. Viry hepatitid ... 545
E.1.5.7. Jiné viry vyvolávající intrauterinní a perinatální infekce ... 546
E.1.5.8. *Treponema pallidum* ... 546
E.1.5.9. *Listeria monocytogenes* ... 547
E.1.5.10. Streptokoky skupiny B ... 547
E.1.5.11. Gramnegativní střevní tyčinky ... 548
E.1.5.12. Jiné bakterie vyvolávající intrauterinní a perinatální infekce ... 548
E.1.5.13. Kandidy ... 548
E.1.5.14. *Toxoplasma gondii* ... 549

E.2. Zvláštnosti infekcí v dětském věku *(Alena Holčíková)* **551**
E.2.1. Imunitní systém v dětském věku 551
E.2.2. Symptomatologie dětského věku 552
E.2.3. Dětské respirační infekce 553
E.2.4. Lymfadenopatie u dětí 556
E.2.5. Kojenecké průjmy 556

E.3. Imunopatologické projevy a následky infekčních onemocnění *(Michal Holub)* **558**
E.3.1. Syndrom Guillaina-Barrého, syndrom polyradikuloneuritidy 558
E.3.2. Reiterův syndrom, reaktivní artritida 559
E.3.3. Reyeův syndrom 560
E.3.4. Syndrom toxického šoku 561
E.3.5. Kawasakiho syndrom 562
E.3.6. Erythema multiforme, Stevensův-Johnsonův syndrom, Lyellův syndrom (toxická epidermální nekrolýza) 564
E.3.7. Erythema nodosum 565
E.3.8. Revmatická horečka 565
E.3.9. Postreptokoková glomerulonefritida 567
E.3.10. Hemolyticko-uremický syndrom 568
E.3.11. Henochova-Schönleinova purpura 569
E.3.12. Trombotická trombocytopenická purpura 570

E.4. Sexuálně přenosné infekce *(Pavel Chalupa, Jiří Beneš)* **571**

E.5. Infekce u toxikomanů *(Jiřina Hobstová)* **574**

E.6. Infekce v souvislosti s neobvyklým poraněním **577**
E.6.1. Poranění zdravotníků nástrojem kontaminovaným krví *(Hanuš Rozsypal, Jan Galský)* 577
E.6.2. Poranění náhodně nalezenou injekční jehlou *(Jiřina Hobstová)* 578
E.6.3. Znásilnění *(Jiří Beneš)* 579
E.6.4. Poranění způsobené zvířetem 579
E.6.5. Uštknutí zmijí obecnou 580

E.7. Infekce při závažných poruchách imunitního systému *(Jiří Beneš)* **582**
E.7.1. Nemoci doprovázející těžkou poruchu buněčné imunity 582
E.7.2. Infekce u neutropenických pacientů *(Jiří Beneš)* 589
E.7.3. Infekce po agresivní cytostatické léčbě 591
E.7.4. Infekce po tzv. biologické léčbě 591
E.7.5. Infekce při nedostatečné funkci sleziny 592

E.8. Nozokomiální nákazy *(Jiří Beneš)* **594**
E.8.1. Chirurgické ranné infekce 595
E.8.2. Nozokomiální infekce močových cest 596
E.8.3. Nozokomiální infekce krevního řečiště 598
E.8.4. Nozokomiální pneumonie 600
E.8.5. Surveillance nozokomiálních nákaz *(Jiřina Hobstová)* 602

E.9. Preventivní opatření při cestách do zahraničí *(Jiří Beran)* **604**
E.9.1. Odhad rizika a priority očkování 604
E.9.2. Povinná očkování 605
E.9.3. Doporučená očkování 606
E.9.4. Průjem cestovatelů a jeho prevence 608
E.9.5. Malárie a její profylaxe 609
E.9.6. Prevence trombózy hlubokých žil u cestovatelů 610

E.9.7. Cestování těhotných žen 610
E.9.8. Prevence pásmové nemoci 611

E.10. Importované infekce *(Jiří Vaništa)* **612**
E.10.1. Průjem cestovatelů 612
E.10.2. Importované nákazy s horečkou jako hlavním příznakem 616
E.10.3. Importovaná onemocnění s kožními projevy 620
E.10.4. Importovaná onemocnění s ikterem a/nebo poškozením jater 622

E.11. Biologické zbraně a bioterorismus *(Ladislav Machala)* **624**
E.11.1. Typy biologických prostředků a způsoby jejich užití 625
E.11.2. Ochrana před zásahem biologickými prostředky 626

E.12. Názvy infekčních nemocí v různých jazycích *(Jiří Beneš)* **627**

Nejvýznamnější použité literární prameny **628**

Obrazová příloha **629**

Rejstřík **643**